

Фінансова стратегія в контексті життєвого циклу підприємства

Розглянуто проблему впливу стадій життєвого циклу підприємства на розроблення та реалізацію його фінансової стратегії. Здійснено аналіз проблеми доступності позикового фінансування на різних етапах розвитку підприємства та систематизовано погляди дослідників на особливості дивідендної політики відповідно до стадій життєвого циклу. На базі дослідження ПАТ “Оболонь” надано практичні рекомендації щодо формування фінансової стратегії підприємства в контексті стадій життєвого циклу.

Ключові слова: життєвий цикл, структура капіталу, джерела фінансування, дивідендна політика, фінансова стратегія, асиметрія інформації.

Постановка проблеми. В умовах рецесії дедалі більшої актуальності набуває проблема покращення якості стратегічного управління підприємством, зокрема через формування та реалізацію його фінансової стратегії. Важливою задачею є врахування впливу теорії життєвого циклу на управлінські рішення в контексті фінансової стратегії підприємства. Постає проблема реалізації фінансових рішень, що стосуються формування структури капіталу, фінансування господарської діяльності підприємства та його розвитку на ринку. Вона є актуальною через специфічні умови господарської діяльності підприємства на різних стадіях життєвого циклу, такі як доступність позикового капіталу, динаміка грошових потоків, перспективи на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню сутності життєвого циклу підприємства та його впливу на фінансове управління присвячено численні роботи таких учених як Л. Булан, Г. Груллон, Т. Гомаа, Х. ДеАнжело, Д. Деніс, В. Дікінсон, О. Ель-Ансарі, І. Івашковська, Т. Колеснік, Дж. Коултон, Р. Крессі, Н. Розанова, Ф. Уллах, Е. Фама, К. Френч та інших. Однак проблема впливу стадій життєвого циклу на формування та реалізацію фінансової стратегії, зокрема рішень щодо структури капіталу підприємства, є недостатньо вивченою.

Метою дослідження є визначення ролі концепції життєвого циклу в системі фінансової стратегії підприємства.

Виклад основного матеріалу. Фокус науковців і практиків зміщується в бік створення довготермінової вартості в реальному секторі економіки. Дослідники Н. Розанова та А. Катайкова в роботі [1, с. 9] зазначають, що оцінка підприємства має відбуватися не з точки зору короткострокового інвестора, націленого на спекулятивний доход, а з точки зору особи, зацікавленої в довгостроковому зростанні підприємства; у вирішенні проблеми вимірювання “фундаментальної” вартості підприємства значно допомагає теорія життєвого циклу, яка пояснює стан фінансового здоров’я підприємства [1, с. 9].

В роботі [2, с. 1972] дається визначення поняття “життєвий цикл підприємства” як послідовності чітких і визначених фаз розвитку, що є наслідком фундаментальних змін у ключових ендогенних і екзогенних факторах. Життєвий цикл, що формується під впливом факторів зовнішньої та внутрішньої природи, в свою чергу є вагомим фактором впливу на процес стратегічного управління підприємством. Через залежність фінансової стратегії від загальних стратегічних цілей підприємства постає необхідність її формування враховуючи пріоритети розвитку підприємства, що змінюються відповідно до стадії життєвого циклу [3, с. 225]. Тобто стадія життєвого циклу прямо впливає на управлінські рішення щодо фінансування, інвестування та розподілу чистого прибутку.

В контексті планування та реалізації фінансової стратегії підприємства важливою є проблема формування структури капіталу. Науковці А. Бергер і Г. Уделл в роботі [4, с. 37] відзначають, що співвідношення між позиковим і власним капіталом, а також детермінанти структури капіталу залежать від стадії життєвого циклу. Це по-

яснюється відмінностями у фінансових потребах, у доступності фінансових ресурсів і в рівні вартості капіталу на різних стадіях життєвого циклу. Дослідники М. Ла Рокка, Т. Ла Рокка та А. Каріола [5, с. 119] виявили взаємозв'язок між стадією життєвого циклу і детермінантами структури капіталу, а саме: розміром підприємства, структурою активів, можливостями зростання тощо. Емпіричні дослідження [5, с. 115–117; 6, с. 10–13] залежності частки позикового капіталу в структурі капіталу від стадії розвитку підприємства, що проводилися на даних від підприємств з Південної Африки та Італії, виявили особливості структури капіталу в цьому контексті. На ранній стадії розвитку підприємства переважно не схильні використовувати позикове фінансування. По мірі розширення їх діяльності зростає частка позик у структурі капіталу. В стадії зрілості рівень боргу знижується і знову починає зростати по мірі наближення до стадії занепаду. Це пояснюється низькими витратами, пов'язаними з банкрутством, та високим ступенем диверсифікації господарської діяльності підприємства [7, с. 17].

Значна увага дослідників приділяється проблемі асиметрії інформації. Автори робіт [8, с. 2185; 9, с. 16], досліджуючи проблему впливу асиметрії інформації на доступ до джерел фінансування, приходять до висновку, що асиметрія інформації має різний ступінь в залежності від стадії життєвого циклу: по мірі зростання підприємство набуває репутації, кредитної історії та примножує активи, що сприяє розширенню його доступу до джерел фінансування [8, с. 2189; 9, с. 18]. На початкових стадіях ефект інформаційної асиметрії особливо сильно обмежує доступ підприємств до джерел капіталу [10, с. 121].

Розглянемо особливості залучення фінансування на різних стадіях життєвого циклу підприємства на основі дослідження російського науковця Ю. Ованесової [11, с. 44–50]. Основним джерелом фінансування на ранніх стадіях життєвого циклу є власні заощадження засновника та фінансові ресурси його оточення [12, с. 192]. При цьому науковці наголошують на великому значенні фінансового планування, оскільки ризик кризи, пов'язаної з дефіцитом капіталу, на ранніх стадіях є особливо високим, що може привести до банкрутства в умовах інтенсивної конкуренції [13, с. 112]. Після досягнення стабільних додатних грошових потоків від операційної діяльності спектр доступних джерел фінансування розширюється – стає більш доступним позикове фінансування. По мірі посилення позицій підприємства на ринку та напрацювання кредитної історії завдяки поступовому зниженню ризику кредиторів щодо невиклати позикового капіталу знижується вартість залучення та обслуговування позикового фінансування, а також стає доступним залучення довгострокового позикового капіталу. На наступних стадіях зростання для підприємства відкривається доступ до облігаційних позик. Емісія облігацій дає підприємству можливість не тільки залучити додаткове фінансування, а й налагодити внутрішні бізнес-процеси: покращити якість звітності, посилити зв'язки із зацікавленими інвесторами та банкірами. В разі успішного зростання підприємство виходить на міжнародний ринок капіталу, що забезпечує йому доступ до довгострокових позик на вигідних умовах. При цьому підприємство може використовувати такі фінансові інструменти як кредитні ноти (*Credit Linked Notes*), облігації участі в запозиченні (*Loan Participation Notes*), єврооблігації (*Eurobonds*). Їх використання сприяє формуванню позитивної публічної кредитної історії, що створює передумови для первинного публічного розміщення цінних паперів (*Initial Public Offering, IPO*) за привабливих умов. Під час підготовки до IPO підприємство шукає портфельного або стратегічного інвестора, що дає йому додатковий імпульс розвитку на ринку. Альтернативним шляхом є проведення часткового приватного розміщення цінних паперів (*Private Placement*), що сприяє проведенню успішного IPO в середньостроковому періоді.

Багато досліджень присвячені проблемі дивідендної політики в контексті теорії життєвого циклу підприємства. Результати досліджень [14–16] свідчать, що на ранніх стадіях розвитку підприємства мають широкі можливості ринкового зростання, що потребує додаткових інвестицій, тому керівництво таких підприємств віддає перевагу реінвестуванню нерозподіленого прибутку, а не виплаті дивідендів. По мірі розвитку підприємства та переходу в стадію зрілості його інвестиційні можливості звужуються, акумулюється значний вільний грошовий потік, тоді більш доцільною стає виплата дивідендів.

Дослідники Е. Фама та К. Френч у роботі [14, с. 27] зазначають, що характеристики прибутковості та зростання підприємства є ключовим фактором прийняття рішень щодо фінансування через те, що потенціал зростання вказує на необхідні обсяги фінансування, а фактор прибутковості – на те, якою мірою ці інвестиційні потреби можуть бути профінансовані з внутрішніх джерел підприємства. Також у цій роботі визначено ознаки підприємств, що не виплачують дивіденди: підприємства, що ніколи не виплачували дивіденди, мають менший розмір та нижчу рентабельність в порівнянні з підприємствами – платниками дивідендів, однак при цьому дрібні підприємства мають більш широкі інвестиційні можливості, а їх інвестиційні витрати набагато вище в порівнянні з чистим прибутком; підприємства, що раніше платили дивіденди, а потім перестали це робити, мають низьку рентабельність та низькі інвестиційні витрати.

В дослідженні [15, с. 401] спростовується “сигнальна” теорія дивідендів, згідно з якою дивіденди несуть інформацію про майбутні грошові потоки; натомість автори стверджують, що дивіденди передають інформацію про систематичний ризик підприємства. Згідно з “теорією зрілості”, сформульованою дослідниками Г. Груллон, Р. Мікхаелі, Б. Свамінасан, зростання дивідендних виплат інформує про зміну стадії життєвого циклу підприємства, а саме про перехід від стадії активного ринкового зростання до стадії зрілості, для якої є характерним низький темп зростання підприємства на ринку. При цьому систематичний ризик підприємств, що збільшують дивідендні виплати, знижується; підприємства, що наростили виплату дивідендів, демонстрували зниження рівня рентабельності в коротко- і середньостроковому періоді (внаслідок зниження ризику своєї господарської діяльності) після прийняття управлінського рішення про збільшення дивідендних виплат.

В роботі [16, с. 237] розвинуто висновки попереднього дослідження Е. Фама та К. Френч шляхом дослідження взаємозв'язку між співвідношенням чистий прибуток / акціонерний капітал та схильністю підприємств виплачувати дивіденди. Показник “чистий прибуток / акціонерний капітал” допомагає визначити, від яких джерел капіталу залежить підприємство – внутрішніх (самофінансування) або зовнішніх. Підприємства, що мають низьке значення цього показника, знаходяться на стадії активного зростання і потребують значних капіталовкладень, тоді як підприємства з високим його значенням знаходяться на стадії зрілості, мають більш обсяги накопиченого нерозподіленого прибутку, який доцільно розподілити серед акціонерів у формі дивідендів. Дослідники Х. Де Анджело, Л. Де Анджело та Р. Штульц доводять, що використання співвідношення між чистим прибутком та акціонерним капіталом більш точно визначає положення підприємства на кривій життєвого циклу, ніж показник залишку грошових коштів, оскільки на управлінське рішення щодо виплати дивідендів впливає не тільки фактор обсягу залишку грошових коштів, а й джерела походження грошових коштів. Наприклад, підприємство може мати високі обсяги залишку грошових коштів від своєї інвестиційної або фінансової діяльності, але низький показник накопиченого нерозподіленого прибутку.

Результати дослідження Е. Фама та К. Френч підтвержені подальшим дослідженням [17, с. 72], яке проводилося на розвинених ринках (Великобританія, Канада, Німеччина, Франція, США, Японія) за період 1989–2002 рр. Його результати свідчать, що схильність виплачувати дивіденди є вищою у більш великих і рентабельних підприємств, а імовірність виплати дивідендів зростає по мірі зростання співвідношення між нерозподіленим прибутком та акціонерним капіталом.

Дослідження дивідендної політики в контексті теорії життєвого циклу на розвинених ринках також проводилося науковцями Дж. Коултон і Х. Ішикава. В роботі [18, с. 389] на прикладі австралійських підприємств вони доходять висновку, що дивідендні виплати відображають ступінь зрілості підприємства; більшу схильність до виплати дивідендів мають більш великі та рентабельні підприємства, які мають менше можливостей для подальшого ринкового зростання та більш високе співвідношення між нерозподіленим прибутком та акціонерним капіталом. В свою чергу, в роботі [19, с. 48] представлено висновки, що не відповідають основним твердженням теорії життєвого циклу, а саме: підприємства, що активно зростають, реалізують дивідендну політику, спрямовану на зростання дивідендних виплат, а ринок більш позитивно реагує на зростання дивідендів від підприємств, що зростають, ніж від підприємств, що знаходяться на стадії зрілості.

Дивідендна політика в контексті теорії життєвого циклу підприємства на прикладі ринків, що розвиваються, розглядається в роботі [20, с. 54]. За основу дослідження взято публічні акціонерні товариства Таїланду за період 2002–2008 рр. Результати цього дослідження підтримують висновки попередніх досліджень [16, с. 233; 17, с. 74] стосовно того, що більшу схильність до виплати дивідендів мають більш великі та рентабельні підприємства з більш значним грошовим потоком і більш високим співвідношенням між нерозподіленим прибутком та акціонерним капіталом. Також в дослідженні виявлено, що підприємства з більш високим потенціалом ринкового зростання, що виражається відношенням ринкової ціни акції до її балансової оцінки, мають меншу схильність до виплати дивідендів, реінвестуючи свій нерозподілений прибуток у розвиток.

Інше дослідження дивідендної політики в контексті теорії життєвого циклу на прикладі ринків, що розвиваються, було проведено О. Ель-Ансарі та Т. Гомаа [21, с. 76] на базі публічних акціонерних товариств Єгипту за період 2005–2010 рр. Основним результатом дослідження є такі висновки: взаємозв'язок між рентабельністю підприємства та обсягами виплачених ним дивідендів є позитивним; взаємозв'язок між співвідношенням нерозподілений прибуток / акціонерний капітал та виплатою дивідендів є позитивним; рівень співвідношення між власним капіталом та загальним капіталом для вибірки досліджуваних підприємств не впливає на їх дивідендну політику.

Важливою задачею для науковців і практиків є ідентифікація стадій життєвого циклу, якій присвячено багато досліджень зарубіжних вчених. Найбільш використовуваними показниками стадії життєвого циклу є грошові потоки підприємства [2, с. 1978; 19, с. 41]; вартість капіталу, дивідендні виплати, зростання продажів [23, с. 214; 24, с. 47]; час виходу на біржу з ІРО [25, с. 43]; нерозподілений прибуток [26, с. 433]. В дослідженні [8, с. 2189] підкреслюється велике значення здатності підприємства генерувати грошові потоки, що визначається стадією життєвого циклу. Така здатність визначає специфіку фінансової стратегії з точки зору детермінант структури капіталу та джерел фінансування. В роботі [2, с. 1975] представлено методологію визначення стадії життєвого циклу підприємства за динамікою операційного, фінансового та інвестиційного грошових потоків (табл. 1).

Таблиця 1

Грошові потоки на стадіях життєвого циклу підприємства

Показник	Поява на ринку	Зростання	Розквіт	Стабільність	Занепад
1	2	3	4	5	6
Операційна діяльність	(–) грошовий потік	(+) грошовий потік	(+) грошовий потік	(+/-) грошовий потік	(–) грошовий потік
Фінансова діяльність	(+) грошовий потік	(+) грошовий потік	(–) грошовий потік	(+/-) грошовий потік	(+/-) грошовий потік
Інвестиційна діяльність	(–) грошовий потік	(–) грошовий потік	(–) грошовий потік	(+/-) грошовий потік	(+) грошовий потік

Джерело: адаптовано за Dickinson V. Cash Flow Patterns as a Proxy for Firm Life Cycle // The Accounting Review. 2011. No 86. P. 1969–1994.

Розглянемо загальний стан і фінансову стратегію ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр. на основі методології, використаній у дослідженні Н. Розанової [1, с. 16–20].

Дані фінансової звітності підприємства демонструють поступове зниження рівня чистого грошового потоку від операційної діяльності та від’ємні значення чистих грошових потоків від інвестиційної та фінансової діяльності на тлі погіршення чистого фінансового результату за аналізований період (рис. 1). Це свідчить про знаходження

підприємства на стадії стабільності та поступове його сповзання в стадію занепаду. Додатковим підтвердженням цього є руйнація фінансової стратегії підприємства, що виражається, по-перше, в стабільному зростанні частки позикового фінансування в структурі капіталу за період 2011–2014 рр.; по-друге, в стрімкому зростанні обсягів короткострокових банківських кредитів при одночасному скороченні обсягів довгострокових банківських кредитів у 2011–2014 рр., що посилює ризик неплатоспроможності підприємства; по-третє, в різкому падінні частки власного капіталу в структурі капіталу підприємства у 2014–2015 рр. Для подолання кризових явищ підприємству необхідно реалізувати низку антикризових заходів, зокрема стабілізувати грошові потоки та реструктуризувати банківські кредити, знизити частку короткострокових кредитів у структурі позикового фінансування. Також необхідно вжити заходів стосовно операційної діяльності, зокрема наростити доход від реалізації, покращити показник маржи чистого прибутку шляхом операційної оптимізації та нарощення частки високомаржинальної продукції в продуктовому портфелі.

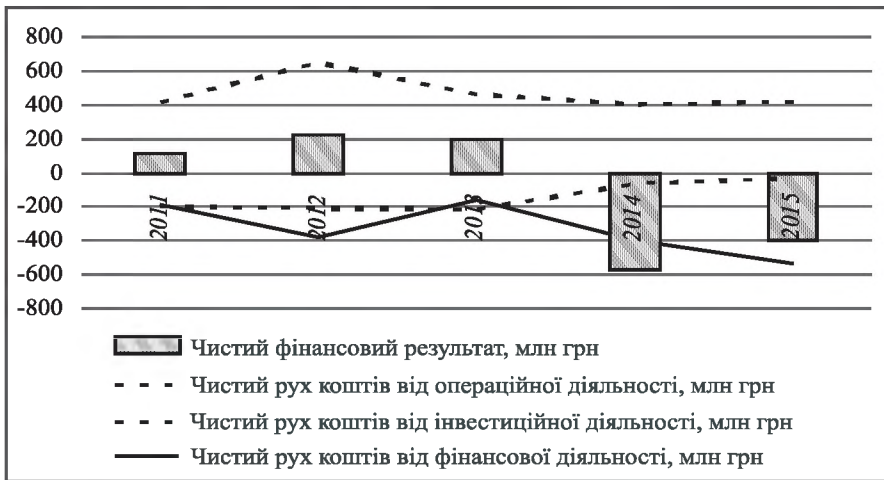

Рис. 1. Динаміка фінансових показників ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр.

Рис. 2. Динаміка показників заборгованості ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр.

Рис. 3. Динаміка показника частки власного капіталу в структурі капіталу ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр.

Джерело: розраховано автором за даними фінансової звітності ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр.

Висновки. В численних дослідженнях доводиться велике значення теорії життєвого циклу в контексті реалізації задач стратегічного управління підприємством, зокрема формування його фінансової стратегії. Стадія життєвого циклу є фактором значного впливу на управлінські рішення стосовно фінансування, інвестування та розподілу чистого прибутку. В результаті аналізу динаміки грошових потоків ПАТ “Оболонь” за період 2011–2015 рр. виявлено небезпечні тенденції щодо фінансового здоров’я підприємства та тенденцію його поступового сповзання до стадії занепаду на кривій життєвого циклу. В результаті аналізу визначено, що підприємство знаходиться на стадії стабільності, спостерігається тренд сповзання до стадії занепаду. Відповідно запропоновано заходи, що необхідно реалізувати підприємству для виходу з кризового стану.

Список використаних джерел

1. Розанова Н. М., Катайкова А. А. Использование концепции жизненного цикла в экономическом анализе фирмы // *Terra Economicus*. 2012. № 3. С. 8–21.
2. Dickinson Victoria. Cash Flow Patterns as a Proxy for Firm Life Cycle // *The Accounting Review*. 2011. No 86. P. 1969–1994.
3. Колесник Т. С. Особливості формування фінансової стратегії підприємства роздрібної торгівлі на різних стадіях життєвого циклу // *Бізнес Інформ*. 2013. № 7. С. 225–230.
4. Berger A., Udell G. The Economics of Small Business Finance: The Roles of Private Equity and Debt Markets in the Financial Growth Cycle // *Journal of Banking and Finance*. 1998. No 22. P. 1–69.
5. La Rocca M., La Rocca T., Cariola A. Capital Structure Decisions During a Firm’s Life Cycle // *Small Business Economics*. 2011. No 37. P. 107–130.
6. Frielinghaus A., Mostert B., Firer C. Capital structure and the firm’s life stage // *South African Journal of Business Management*. 2005. No 36. P. 9–18.
7. Castro P., Tascón M., Amor-Tapia B. The Role of Life Cycle on the Firm’s Capital Structure // *Pecunia*. 2014. No 19. P. 1–30.
8. Kaplan S., Stromberg P. Characteristics, Contracts, and Actions: Evidence From Venture Capitalist Analyses // *Journal of Finance*. 2004. No 59. P. 2177–2210.
9. Serrasqueiro Z., Nunes P. Determinants of Capital Structure: Comparison of Empirical Evidence from the Use of Different Estimators // *International Journal of Applied Economics*. 2008. No 5. P. 14–29.

10. Huyghebaert N., Van De Gucht L. The determinants of financial structure: new insights from business start-ups // *European Financial Management*. 2007. No 13. P. 101–133.
11. Ованесова Ю. С. Влияние стадии жизненного цикла организаций на эффективность IPO на развивающихся рынках капитала: дис. ... канд. эк. наук: 08.00.10 – «Финансы, денежное обращение и кредит». Москва, 2013. 160 с.
12. Ullah F., Taylor P. Are UK technology-based small firms still finance constrained? // *The International Entrepreneurship and Management Journal*. 2007. No 3. P. 189–203.
13. Cressy R. Why do most firms die young? // *Small Business Economics*. 2006. No 26. P. 103–116.
14. Fama E., French K. Disappearing Dividends: changing firm characteristics or lower propensity to spend // *Journal of Financial Economics*. 2001. No 60. P. 3–43.
15. Grullon G., Michaely R., Swaminathan B. Are dividend changes a sign of firm maturity? // *Journal of Business*. 2002. No 75. P. 387–424.
16. De Angelo H., De Angelo L., Stulz R. Dividend Policy and the Earned/Contributed Capital Mix: A Test of the Lifecycle Theory // *Journal of Financial Economics*. 2006. No 81. P. 227–254.
17. Denis D., Osobov I. Why do firms pay dividends? International evidence on the determinants of dividend policy // *Journal of Financial Economics*. 2008. No 89. P. 62–82.
18. Coulton J., Ruddock C. Corporate payout policy in Australia and a test of the life-cycle theory // *Accounting and Finance*. 2011. No 51. P. 381–407.
19. Ishikawa H. Empirical Analysis on the Dividend Life-Cycle Theory: Evidence from Japan // *The Japanese Accounting Review*. 2011. No 1. P. 39–60.
20. Thanatawee Y. Life cycle theory and free cash flow hypothesis: Evidence from dividend policy in Thailand // *International Journal of Financial Research*. 2011. No 2. P. 52–60.
21. El-Ansary O., Gomaa T. The Life Cycle Theory of Dividends: Evidence from Egypt // *International Research Journal of Financial Economics*. 2012. No 97. P. 72–80.
22. Ивашковская И. В. Жизненный цикл организации: взгляд финансиста // *Управление компанией*. 2006. № 11. С. 1–11.
23. Anthony J., Ramesh K. Association between accounting performance measures and stock prices: a test of the life cycle hypothesis // *Journal of Accounting and Economics*. 1992. No 15. P. 203–227.
24. Black L. Life-cycle impacts on the incremental value-relevance of earnings and cash flow measures // *Journal of Financial and Quantitative Analysis*. 1998. No 4. P. 40–56.
25. Bulan L., Subramanian N., Tanlu L. On the Timing of Dividend Initiations // *Financial Management*. 2007. No 36. P. 31–65.
26. De Angelo H., De Angelo L., Skinner D. Are Dividends Disappearing? Dividend Concentration and the Consolidation of Earnings // *The Journal of Financial Economics*. 2004. No 72. P. 425–456.

Г. А. АЛЕКСИН
аспирант,

ГУ «Институт экономики и прогнозирования НАН Украины»

Финансовая стратегия в контексте жизненного цикла предприятия

Рассмотрена проблема влияния стадий жизненного цикла предприятия на разработку и реализацию его финансовой стратегии. Осуществлен анализ проблемы доступности заемного финансирования на разных этапах развития предприятия и систематизированы взгляды исследователей на особенности дивидендной политики в соответствии со стадиями жизненного цикла. На базе исследования ПАО «Оболонь» даны практические рекомендации по формированию финансовой стратегии в контексте стадий жизненного цикла.

Ключевые слова: *жизненный цикл, структура капитала, источники финансирования, дивидендная политика, финансовая стратегия, асимметрия информации.*

H. O. ALEKSIN,
Post-graduate student,
Institute for Economics and Forecasting of the NAS of Ukraine

Financial Strategy in the Context of Company's Lifecycle

The problem of strategic management's quality improvement, in particular financial strategy's formation and implementation, becomes increasingly important in times of recession. A major task is to take into consideration the lifecycle theory's impact on implementation of financial strategy tasks, especially in the context of decisions on capital structure formation, financing of operation and marketing costs at company level.

The aim of the study is to define the role of the lifecycle concept in the financial strategy at company level.

Analysis of financial indicators of PJSC "Obolon" for 2011–2015 is performed in the context of the lifecycle theory and its impact on the company business performance and financial health. Analysis of the cash flow in PJSC "Obolon" for 2011–2015 shows dangerous tendencies in the company's financial health and its gradual slide to the decline phase on the lifecycle curve. These trends reveal as the negative cash flows from financing and investing activities in parallel with the declining cash flow from operating activities, the worsening net financial result, the worsening quality of loan capital, and the reduced share of equity in the capital structure.

Numerous studies demonstrate the importance of the lifecycle theory for strategic management tasks at company level, financial strategy implementation in particular. A lifecycle phase is a factor of significant impact on the financial management decisions relating to raising funds, investment and net profit distribution. As a result of analysis of the financial performance of PJSC "Obolon" for 2011–2015, performed in the context of the lifecycle theory, the conclusion is made that in order to overcome the crisis, the company needs to implement a number of anti-crisis measures: stabilize the cash flows, restructure the bank loans, reduce the proportion of short-term loans in the debt financing. Measures relating to the company's operation are also necessary: increase the sales proceeds, improve the net profit margin through optimizing operation and increasing the share of high-margin products in the company's portfolio.

Key words: *lifecycle, capital structure, financing sources, dividend policy, financial strategy, information asymmetry.*

Посилання на статтю:

Алексін Г. О. Фінансова стратегія в контексті життєвого циклу підприємства // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. праць. 2016. № 4. С. 66–73.